

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„[nemzeti érték megnevezése]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

Dorogi Értéktár Bizottság (név)

..... (aláírás)

Dorog, 2015. június 16. (település, dátum)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/állami intézmény) neve:
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Dankó József

Levelezési cím: 2510 Dorog, Szent Imre u. 9.

Telefonszám: 33 331059

E-mail cím: danko.asolo@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Hegyi tárnicska (tudományos neve: *Gentiana Austriaca Grundliana Degen*)
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 - agrár- és élelmiszergazdaság
 - egészség és életmód
 - épített környezet
 - ipari és műszaki megoldások
 - kulturális örökség
 - sport
 - természeti környezet**
 - turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
Budapesti Természettudományi Múzeum: Grundl Ignác-mappa
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 - települési
 - tájegységi
 - megyei
 - külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A hegyi tárnicska a 19. századi Pilis flórájában régebbi fellelhető növény volt. Itt gyűjtötte az 1861-től Dorogon plébánosként szolgáló Grundl Ignác. Az egyebek mellett ezt a növényt is tartalmazó mappája a Budapesti Természettudományi múzeum féltve őrzött kincse. Grundl Ignác korának Európa-hírű botanikusa volt. Kutatásait német és latin nyelven bécsi szakfolyóiratokban publikálta. A hegyi tárnicska tudományos elnevezése méltóképpen őrzi emlékét a nemzetközi szaktudomány fogalomtárában. Dorog első tudósának végső nyughelye a plébánia templom. 2013 – a botanikus születésének 200. évfordulója – Dorogon Grundl-év volt: emléktábla került a plébánia falára, kiállításon láthatta újra a Grundl-anyagot a város Baue: Norbert dorogi botanikus, a Budapesti Természettudományi Múzeum főmuzeológusa megnyitó előadásával. A növény jelenleg nem fellelhető a Pilisben, de nem elképzelhetetlen, hogy újra megjelenjen.

. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A növény jelképezi természeti környezetünk gazdagságát, és egyben figyelmeztet annak sérülékenységére, az ember súlyos felelősségére környezete iránt. Jelképesnek gondolhatjuk a hegyi tárnicskát abból a szempontból is, hogy Dorogon és közvetlen környékén Grundl Ignáccal jelenik meg a tudományosság, és mindjárt nemzetközi színvonalú eredményeket hoz. Ezzel indul az a hosszú folyamat, amely különösen a szénbányászathoz kapcsolódva rendkívüli eredményeket hoz a település és környéke történetében a bányászattan, a geológia, a hidrológia és egyéb természettudományok vonatkozásában. A tudományokban Grundlt követők közül többekre jellemzővé válik, hogy a hazai szaktudományok legjelesebb képviselőivé válva, nemzetközi szaktekintélyek lesznek: Hantken Miksa, Zsigmond Vilmos, Schmidt Sándor, Schlattner Jenő.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Bauer Norbert: Szemelvények Grundl Ignác (1813-1878) botanikai hagyatékából. I. n.: Dorog és a tudományok. Dorogi füzetek 38. DVBE. Dorog 2010.

Dorogi lexikon. Szerk.: Solymár Judit – Kovács Lajos. Dorog Város Önkormányzata – Dorog Város Barátainak Egyesülete. Második, javított kiadás. Dorog, 2008

Grundl Ignaz: Berg Pilis bei Gran in Ungarn. Österreichische Botanische Zeitschrift, XXIII. 1863. 16-17. p.

Grundl Ignaz: Mittheilungen aus Ungarn. Ö.B.Z. XV. 11-13. p.

Grund Ignaz: Zur Flora von Ungarn. Ö.B.Z. XVIII. 1868. 120-120. p.

Sajtos Liliána: Jövevények és vándorok kőbe vésett dorogi történelméből (Kézirat)

Természet – tudósok – természettudósok. I. n.: Dorogi értékek nyomában 2. DVBE, Dorog, 1993

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat